

Sygn. akt III CZ 22/07

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa-Starosty K.
przeciwko J. B.-B., T. G. i W. B.
o założenie księgi wieczystej i wpis prawa własności,
po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym
w dniu 26 kwietnia 2007 r.,
zażalenia uczestniczki J. B.-B.
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 28 listopada 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 20 marca 2006 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę kasacyjną uczestniczki J. B. – B., stwierdzając, że skarga ta nie została należycie opłacona, gdyż pełnomocnik uczestniczki wniósł opłatę stałą w kwocie 60 zł, pobieraną zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”) od wniosku o założenie księgi wieczystej, podczas gdy, zgodnie z art. 42 ust. 1 tej ustawy, powinien uiścić opłatę stałą w kwocie 200 zł, należną od wniosku o wpis w księdze wieczystej prawa własności (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 130² § 3 k.p.c.).

Uczestniczka zaskarżyła postanowienie odrzucające skargę kasacyjną zażaleniem, a ponadto złożyła wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty i wniosła prawidłowo opłaconą skargę kasacyjną.

Zażalenie uczestniczki zostało przez Sąd Najwyższy oddalone postanowieniem z dnia 6 lipca 2006 r.

Z kolei postanowieniem z dnia 28 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi kasacyjnej i wniesioną skargę kasacyjną odrzucił. Stwierdził, że przyczyną uchybienia terminowi była pomyłka pełnomocnika uczestniczki co do wysokości należnej opłaty. Warunkiem uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu jest natomiast brak winy osoby, która uchybiła terminowi do dokonania czynności procesowej. Zdaniem Sądu Okręgowego, w zakresie wiedzy prawniczej nie można powoływać się na brak winy, dlatego trzeba uznać, że przewidziana w art. 168 k.p.c. przesłanka braku winy nie została w sprawie wykazana. W tej sytuacji wniosek o przywrócenie terminu podlegał oddaleniu, a skarga kasacyjna odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną uczestniczka zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. przez błędną i wysoce formalistyczną wykładnię, polegającą na nieuwzględnieniu obiektywnych i całkowicie nowych okoliczności związanych z charakterem rozstrzygnięcia i wymierzeniem opłaty, oraz art. 14 ust. 1 i art. 23 ust. 2 u.k.s.c. przez ich pominięcie, mimo że w świetle tych przepisów wniesiona skarga kasacyjna

podlegała opłacie stałej w wysokości 40 zł. W konkluzji żaląca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie złożonej skardze kasacyjnej dalszego biegu ewentualnie przekazanie sprawy, w zakresie wniosku o przywrócenie terminu, do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z treści złożonego zażalenia wynika, że żaląca kwestionuje stanowisko Sądu Okręgowego dotyczące wysokości opłaty należnej od wniesionej skargi kasacyjnej, a „z ostrożności” także postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej.

Uszło uwagi żalącej, że Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 20 marca 2006 r., rozstrzygnął już kwestię wysokości opłaty należnej od wniesionej przez nią skargi kasacyjnej i zaaprobował wyrażone w tym postanowieniu stanowisko, że skarga podlegała opłacie stałej w wysokości 200 zł, określonej w art. 42 ust. 1 u.k.s.c. W tej sytuacji kwestia wysokości należnej opłaty nie podlega już ponownemu badaniu.

Sąd Najwyższy – rozpoznając zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną – na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu drugiej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (art. 380 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.). Do takich postanowień należy postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej czy do uiszczenia należnej od niej opłaty.

Kwestionując prawidłowość postanowienia o odmowie przywrócenia terminu, żaląca podniosła, że jest ono wyrazem daleko posuniętego formalizmu, nieodpowiadającego rzeczywistym intencjom art. 168 § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy nie uwzględnił bowiem, że błąd dotyczący wysokości opłaty wynikał z całkowitej nowości przepisów i stanowił pomyłkę, która jest rzeczą ludzką.

Odnosząc się do tego zarzutu, trzeba przypomnieć, że, zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., przywrócenie terminu może nastąpić tylko wtedy, gdy strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swej winy. Brak winy strony w uchybieniu terminowi podlega ocenie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danej sprawy,

w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy. Przykładowo, o braku winy można mówić w wypadku choroby strony czy jej pełnomocnika, która uniemożliwia podjęcie działania nie tylko osobiście, ale i skorzystanie z pomocy innych osób, w wypadku klęski żywiołowej, katastrofy, czy w wypadku udzielenia stronie mylnej informacji przez pracownika sądu.

W niniejszej sprawie przyczyną nieuiszczenia należnej opłaty od skargi kasacyjnej nie były tego rodzaju przeszkody, lecz błąd popełniony przez profesjonalnego pełnomocnika, który – wnosząc skargę kasacyjną od postanowienia oddalającego apelację od wpisu własności w księdze wieczystej – niewłaściwie zastosował przepisy powołanej na wstępnie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i zamiast opłaty przewidzianej w art. 42 ust. 1 tej ustawy uiścił opłatę stałą w kwocie 60 zł, jaką, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 1 u.k.s.c. pobiera się od wniosku o założenie księgi wieczystej. Tego rodzaju błąd profesjonalnego pełnomocnika jest błędem w zakresie stosowania prawa, który nie może stanowić podstawy do żądania przywrócenia terminu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na zasadzie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.